

פרשת בראשית - תשס"ד

שרון ברקת

תמיד מדהים אותי מחדש לגלות אילו סיפורים, ידע, חכמה ועומק גלומים בסדרה קצרה זו של פסוקים. אם בהמשך התורה אנו באים לפרשיות שכל כולן עוסקות במידות גשמיות של ארונות, בגדי כהנים ומשכנים או במידות רוחניות של תרומות, שמיטה ושחיטה, הרי שפרשת "בראשית" מקפלת בתוכה את הסיפור כולו, ולא בקיפול אחד אלא רבדים-רבדים, שככל שתקרא בהם הם נפרשים ומתגלים לעיניך מחדש. את הקריאה הנוכחית בחרתי ללוות עם מקורות הנוגעים לשתי נקודות רבות משמעות: בריאת האשה – "וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא טוֹב הָיְתָה הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזְרָא כְּנֶגְדּוֹ" (בראשית ב, יח); וכינון השבת – "וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְקַל מְלֶאכֶתוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת" (בראשית ב, ג), וכל זה על רקע הקיץ הנפרד ומפנה מקומו לסתיו.

יצירתו של מיכלאנג'לו המצויירת על תקרת הקפלה הסיסטינית בוותיקן, בה נראה אלוהים מציג את חוה בפני אדם, אותו הוא מחיה במגע אצבעו.

אמר רבי ברכיה בשם רבי חייא בר אבא:

לא ניתנה השבת אלא לתענוג.
 רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן: לא ניתנה השבת אלא לתלמוד תורה.
 ואין מחלוקת ביניהם! מה שאמר רבי ברכיה בשם רבי חייא בר אבא "לתענוג" – אלו תלמידי חכמים, שהם יגיעים בתורה כל ימות השבוע, ובשבת הם באים ומתענגים.
 ומה שאמר רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן "לתלמוד תורה" – אלו הפועלים, שהם עסוקים במלאכתן כל ימות השבוע ובשבת הם באים ומתעסקים בתורה.

על פי מדרש פסיקתא רבתי, פרשה כג

לבדו

לא טוב היות האדם לבדו
 אבל הוא לבדו בין כה וכה.
 והוא מחכה והוא לבדו
 והוא מתמהמה והוא לבדו
 והוא לבדו יודע
 שגם את יתמהמה
 בוא יבוא

נתן זך

היה זה שקט אחרון

היה זה שקט אחרון של קיץ -
 צל קל כקמט על מצחו של יום.
 ושנינו מול הים כנטות היום
 ידענו כבר, שאין תמורה לקיץ.
 קול עוף תועה ננעץ בדומיה,
 וכלימון בשל הצהיב האופק.
 מה מתרגש ומה בא מקו האופק?
 ידענו - אין תמורה לדומיה.
 אך שעת-הגבול הזאת נפלאה
 מכל שעה של זיו שלא תחזור עוד.
 אשר עד כה נשאנו בשתיקה.

ידנו כבר שלוחה אל צלילותה
 והיא צופנת כתיבת פנדורה
 רוחות יגון וסער התשוקה.

לאה גולדברג